

Jacek Rydlewski, Paweł Valde-Nowak

Sromowce Wyżne - Kąty, gm. Czorsztyn, woj. nowosądeckie

Informator Archeologiczny : badania 14, 21-22

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łych. Sondáže zeszłoroczne zostały więc niejako wchłonięte przez jeden wykop główny /I/80/, który osiągnął rozmiary 353 m². Wykonano również dwa szurfy geologiczne o wymiarze 6 m² każdy, jeden w zachodniej, drugi w północnej części stanowiska. Łącznie powierzchnia przebadana w ciągu dotychczasowych sezonów wynosi 367 m². Uzyskano 1482 zabytki, pochodzące w dużej mierze z obszaru skupienia częściowo przebadanego w 1978 r. Zabytki w skupieniu zalegają w układzie zaburzonym przez działanie procesu koluwalnego, niszczącą rolę systemu korzeniowego drzew porastających niegdyś teren stanowiska i wreszcie przez działalność zwierząt ryjących. Podkreślić jednak należy, że zakłócenie układu pierwotnego nie było duże. Przemawiać za tym może zbieżność surowcowa wyrobów w danych partiach skupienia, jego regularnie owalny zarys, obecność składanek pomiędzy wyrobami, a także grupowanie się wyrobów powiązanych funkcjonalnie /np. rdzenie, tłuczki/.

Struktura wewnętrzna inwentarza uzyskanego w br. jest następująca: rdzenie - 37, odłupki i ich fragmenty - 917, wióry i ich fragmenty - 134, okruchy i surowiaki - 132, tłuczki i rozcieracze - 75, rylczaki - 2, narzędzia - 124. W grupie narzędzi wystąpiło: 38 drapaczy, 15 rylców, 13 tylczaków, 12 półtylczaków, 4 przekłuwacze, 2 zgrzebła, 1 wiertnik, 3 skrobacze wielorakie, 1 kombinowane, 4 fragmenty narzędzi oraz 31 odłupków i wiórów retuszowanych /w tym wnąkowe/. Struktura surowca: krzemień jurajski podkrakowski - 51, obsydian - 22, granit i piaskowiec - 75 /m.in. tłuczki/, nieokreślone - 2. Pozostałe wyroby zostały wykonane z miejscowego radiolarytu pienińskiego różnych odmian. Uzyskane zabytki można łączyć z szeroko pojętą fazą osadnictwa ludności z tylczakami łukowymi i drapaczami tarnowiańskimi. Po badaniach tegorocznych można przyjąć, że większość stanowiska została przebadana.

Planowana jest ewentualna kontynuacja prac wykopaliskowych w formie uzupełniających sondáže kontrolnych.

SROMOWCE WYŻNE-KĄTY
gm. Czorsztyn
woj. nowosądeckie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadzili mgr Jacek Rydlewski,
mgr Paweł Valde-Nowak. Finansowała
Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej
w Krakowie. Drugi sezon badań. Obozowisko
schyłkowopaleolityczne.

Wytoczono 3 wykopy szerokoprzestrzenne oraz 2 sondáže, rozkopując ogółem 239 m². Niestety najbogatszy w zabytki wykop II/79/80 ze względu na pokrycie pola uprawami tylko częściowo mógł być rozszerzony. Wyniki sondáže upoważniają do stwierdzenia, iż stanowisko ma znacznie większe rozmiary, niż pierwotnie przypuszczano.

Potwierdzone natomiast zostały ubiegłoroczne obserwacje dotyczące rozmiarów przeobrażeń stokowych na stanowisku, a tym samym zaburzeń pierwotnego układu planigraficznego.

Uzyskano 1952 wyroby radiolarytowe i krzemienne oraz liczną serię tłuczków, podkładek i retuszerów kamiennych. Wraz z inwentarzem ubiegłorocznym daje to serię około 3 tys. wyrobów, w tym 60 narzędzi. Wśród ogromnej przewagi radiolarytu pienińskiego wystąpiło także 67 wyrobów z importowanego krzemienia czekoladowego, bałtyckiego oraz jurajskiego podkrakowskiego. Rdzenie zespołu są w przewodze jednopiętowe wiórowe i wiórowo-odłupkowe, rzadziej dwupiętowe. Struktura grupy narzędzi: 10 drapaczy, 7 rylców, 1 półtylczak, 1 wiórowiec, 5 przekłuwaczy, 3 szeregła, 10 zbrojników tylcowych /w tym formy geometryczne/ 23 wióry i odłupki retuszowane. Inwentarz związany jest z tzw. późnym technokompleksem magdaleńskim.

Badania będą kontynuowane.

WIERZBICA
woj. radomskie
Stanowisko "Zełe"

P. P. Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Hanna Miynarczyk. Finansowała WSI w Radomiu. Pierwszy sezon badań, Kopalnia krzemienia "czekoladowego" ze schyłkowego paleolitu, neolitu i wczesnego brązu.

W związku z zagrożeniem kopalni krzemienia "czekoladowego" "Zełe" przez rozbudowę Cementowni "Przyjaźń" przystąpiono do realizacji programu prac badawczych o charakterze ratowniczym.

Na podstawie przeprowadzonej jesienią 1979 r. inwentaryzacji powierzchniowej stanowiska określono przybliżony zasięg kopalni, rejonu prawdopodobnego występowania szybów, pracowni krzemieniar-skich ich ogólną chronologię oraz kierunki przetwórstwa surówca. Ponadto określono stopień zniszczenia stanowiska. W 1980 roku kontynuowano rozpoznanie kopalni. Pracownia Stosowania Metod Geofizycznych IHKM PAN przeprowadziła badania geofizyczne dwóch wy-cinków pola górniczego. Wykonano także plan hipsometryczny kopalni.

W rejonie północnym pola górniczego założono dwa wykopy archeologiczne.

Wykop I/80 obejmował obszar 50 m². Celem badań w tym miejscu było uzyskanie danych umożliwiających charakterystykę obiektów eksploatacyjnych kopalni. Na głębokości 30 cm od powierzchni obszar